

جرم افتراء

در روبه دادگاهها

حسین زینالی

وکیل دادگستری

سرشناسه	زینالی، حسین، ۱۳۶۶ -
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام/ Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	جرم افتراء در رویه دادگاهها/ حسین زینالی
مشخصات نشر	تهران: چراغ دانش، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۲۰۱ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۳۸-۷۶-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابخانه:
موضوع	افتراء -- ایران
موضوع	Libel and slander -- Iran
موضوع	جرایم علیه اشخاص -- ایران
موضوع	Offenses against the person-- Iran
موضوع	رویه قضایی -- ایران
موضوع	Jurisprudence -- Iran
موضوع	احکام جزایی -- ایران
موضوع	Judgments, Criminal -- Iran
رده بندی کنگره	۹۵-۱۰/۵ KM۳۵۱۰
رده بندی دیویی	۲۴۵/۰۰۲۵۶
شماره کتابساز ملی	۲۲۷۶۴۱

شناسنامه

عنوان کتاب: جرم افتراء در رویه دادگاهها

مؤلف: حسین زینالی

ناشر: انتشارات چراغ دانش

ناظر چاپ: طیب زینالی

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۵

قطع و تیراژ: وزیری / ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۳۸-۷۶-۱

کد کتاب: ۲۱۶

www.cheraghdanesh.com

چراغ دانش را در گوگل جستجو کنید.

دفتر مرکزی: تهران، میدان نفت تیر، ورودی مدرس، کوچه مازندرانی، پلاک ۴، طبقه ۳ و ۶ واحد ۷ و ۱۴

تلفن: ۰۲۱۸۸۱۴۰۶۰۲

حق چاپ برای انتشارات چراغ دانش محفوظ است. هر گونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز کتبی از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.

فهرست کلی

۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	معرفی جرم افتراء و نمونه شکوائیه
۳۵.....	جرم افتراء در آرای دیوان عالی کشور
۳۷.....	مبحث اول: آراء وحدت رویه دیوان عالی کشور
۴۶.....	مبحث سوم: آرای شعب دیوان عالی کشور
۸۹.....	جرم افتراء در آرای دادگاهها
۱۵۹.....	جرم افتراء در ششست‌های قضائی
۱۷۵.....	جرم افتراء در نظر شورای شوری
۱۸۳.....	جرم افتراء در قوانین و مقررات
۱۹۱.....	منابع و مآخذ

فهرست جزئی

۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	معرفی جرم افتراء و نمونه شکوائیه
۱۵.....	مبحث اول: روند عملی رسیدگی به جرم در دادسرا: دادگاه
۱۵.....	گفتار اول: تنظیم شکوائیه و مراجعه به دادسرای صالح
۱۹.....	گفتار دوم: ارجاع پرونده به دادگاه بدوی و تعیین وقت رسیدگی
۲۰.....	گفتار سوم: ارجاع پرونده به دادگاه تجدیدنظر و تعیین وقت رسیدگی
۲۱.....	گفتار چهارم: اجرای حکم در دادسرای محل وقوع جرم
۲۲.....	معرفی جرم افتراء
۲۲.....	مبحث دوم: ارکان تشکیل‌دهنده جرم افتراء
۲۲.....	گفتار اول: عنصر قانونی جرم افتراء
۲۴.....	گفتار دوم: عنصر مادی جرم افتراء
۲۸.....	گفتار سوم: عنصر معنوی جرم افتراء
۳۰.....	مبحث سوم: تشریفات رسیدگی به جرم افتراء

گفتار اول: صلاحیت مراجع قضائی در رسیدگی به این جرم ۳۰

گفتار دوم: طریقه تقدیم شکوائیه و هزینه‌های قانونی آن ۳۰

جرم افتراء در آرای دیوان عالی کشور ۳۵

مبحث اول: اراء وحدت رویه دیوان عالی کشور ۳۷

۱. مبدأ مرور زمان جرم افتراء ۳۷

۲. صلاحیت بازپرس یا جانشین او در رسیدگی به شکایت توهین و فحاشی ۴۱

۳. ارتقاء جرائم تشکیل جلسات و تظاهرات علیه سپاه و زاندارمری ۴۲

مبحث دوم: آرای اصراری دیوان عالی کشور ۴۳

۱. مجازات جرم افتراء به نشر شهرت ۴۳

مبحث سوم: آرای غیبتی دیوان عالی کشور ۴۶

۱. افتراء زدن بر توهین بر مقدسات ۴۶

۲. افتراء و درخواست اعاده حیثیت ۵۱

۳. ایجاد مزاحمت تلفنی و زدن افتراء بر طریق پیامک ۵۳

۴. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرائم افتراء مطبوعاتی و افتراء از طریق مطبوعات ۵۷

۵. موجبات تحقق افتراء ۵۹

۶. لغو دستور و صدور گواهی خلاف واقع افتراء و اهانتهای نشر اکاذیب ۶۳

۷. افتراء انتساب جعل مدرک دکتری به شخصی ۶۴

۸. محکومیت به پرداخت جزای تعدی در جرم افتراء و نشر اکاذیب ۶۷

۹. صدور حکم حبس در جرم افتراء ۶۹

۱۰. زدن نهمت نامشروع و افتراء ۷۱

۱۱. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرائم مضبوطی و اتهامات مدیر مسئول مطبوعات ۷۲

۱۲. ضرورت قطعیت حکم برائت علیه مقتری علیه ۷۵

۱۳. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم افتراء توسط مرتکبین متعدد ۷۹

۱۴. تهمة گرفتن رشوه ۸۲

جرم افتراء در آرای دادگاه‌ها ۸۹

۱. عدم داشتن سمت در مورد شکایت افتراء ۹۱

۲. مجازات جرم افتراء ۹۲

۳	نشر مطالب مسجل بر توهین و افتراء	۹۳
۴	مراجعه متهمین افتراء و یا نشر اکاذیب به مراجع قضائی	۹۴
۵	رسدگی به جرم افتراء و تهدید از طریق تلفن	۹۵
۶	برائت از اتهام افتراء	۹۷
۷	تجدیدنظرخواهی از افتراء و فحاشی	۹۸
۸	عدم دلائل کافی جهت اثبات جرم افتراء	۹۹
۹	اثبات جرم افتراء	۱۰۰
۱۰	اهانت بودن استفاده از الفاظ	۱۰۲
۱۱	محکومیت به پرداخت جزای نقدی در جرم افتراء	۱۰۳
۱۲	مشخص بودن هویت متهمین به برای تحقق بزه افتراء	۱۰۴
۱۳	چنانچه شاکی در تضرع همانا نتواند ادعای خود را ثابت کند	۱۰۵
۱۴	افتراء و تهدید و تهمت نوی نمودن به عرف شکایت	۱۰۶
۱۵	محکومیت به پرداخت جزای نقدی به استناد ایراد افتراء	۱۰۷
۱۶	عناصر تشکیلدهنده بزه افتراء	۱۰۸
۱۷	لازمه تحقق بزه افتراء	۱۰۹
۱۸	دادگاه تجدیدنظر عنوان اتهام را از هجو به افتراء تعیین می نماید	۱۱۱
۱۹	افتراء محسوب نشدن	۱۱۳
۲۰	عدم تحقق جرم افتراء	۱۱۴
۲۱	وجود سوءنیت در انساب جرم افتراء	۱۱۵
۲۲	نشر اکاذیب و افتراء از طریق مطبوعات	۱۱۷
۲۳	افتراء و نشر اکاذیب نبودن عمل متهم	۱۱۸
۲۴	شکایت افتراء به مراجع قضائی به منظور احقاق حق بوده نه طرح شکایت با هدف اضرار به غیر	۱۱۹
۲۵	سی فربه سلاق به علت جرم افتراء و دشنام	۱۲۰
۲۶	وقوع بازه ترک انفاق و فحاشی مجرز و مسلم	۱۲۲
۲۷	تشدید مجازات در مرحله تجدیدنظر	۱۲۳
۲۸	ارسال مطالب کذب به ایمیل شخصی شاکی	۱۲۵
۲۹	عدم تحقق افتراء در اقامه شکایت کیفری	۱۲۸

۳۰.	طرح شکایت بلاوجه منجر به محکومیت تحت عنوان افتراء	۱۲۹
۳۱.	استفاده غیرمجاز از مهر و زدن تهمت و افتراء	۱۳۰
۳۲.	اظهارات وکیل در مقام دفاع از موکل خود	۱۳۲
۳۳.	رسیدگی به شکایات ضرب و جرح عمدی و تهمت و افتراء	۱۳۶
۳۴.	تجدیدنظرخواهی از اتهامات افتراء، قحاشی، ورود به عتف و تهدید	۱۳۷
۳۵.	افتراء از طریق طرح شکایت	۱۴۰
۳۶.	طرح شکایات افتراء، غشیه شاکی	۱۴۱
۳۷.	مقتضات رسیدگی به بزه افتراء	۱۴۳
۳۸.	توهین، تهدید، افتراء، مزاحمت تلفنی از طریق ارسال پیامک‌های متعدد	۱۴۴
۳۹.	تشابه صدای مناسبت با صدای ضبط شده	۱۴۶
۴۰.	تغییر و اصلاح بیان جرمانه در دادگاه تجدیدنظر	۱۴۸
۴۱.	عدم تحقق افتراء در نسبت بزه در مقام تطلم خواهی	۱۵۰
۴۲.	رسیدگی به جرم توهین، افتراء و تورات در ابراد ضرب و جرح	۱۵۱
۴۳.	نحوه اثبات بزه افتراء	۱۵۴
۱۵۹.	جرم افتراء در نشست‌های قضائی	
۱.	تفاوت اعمال مواد ۱۴۴ و ۱۴۵ با ۶۰۸ قانون مجازات اسلامی	۱۶۱
۲.	ارتجالی بودن افتراء	۱۶۳
۳.	تخلفات متعدد کارمند دولت	۱۶۴
۴.	قابلیت تعقیب کیفری شکایت زوجه از همسرش به لحاظ افتراء	۱۶۵
۵.	افتراء به زوجه از طریق انتساب عدم بکارت به زوجه و ماده ۱۴۵ قانون مجازات اسلامی	۱۶۶
۶.	تعقیب معاون در جرم افتراء پس از قطعیت قرار	۱۶۷
۷.	تفاوت افتراء و نشر اکاذیب	۱۶۹
۸.	عنوان جزایی برای جعل نسبت دروغین خانوادگی و هتک ابروی غیر	۱۷۱
۹.	عدم تعارض بین مواد ۶۹۷، ۶۰۸، ۱۴۵ و بصره ۲ ماده ۱۴۰ قانون مجازات اسلامی	۱۷۲
۱۰.	افتراء به بعضی از مقامات مثل قضات	۱۷۳
۱۷۵.	جرم افتراء در نظریه‌های مشورتی	
۱.	قذف متوقی	۱۷۷

۱۷۷	 محکومت به حد قذف
۱۷۷	 وجود سوء نیت و عنصر معنوی در جرم افترا
۱۷۸	 نصاب ادله حد قذف در قانون مجازات اسلامی
۱۷۹	 موجب سقوط مجازات بودن قذف شونده
۱۷۹	 ارتباط توبه با گذشت شاکی و سقوط مجازات در جرم قذف
۱۸۰	 عدم تأثیر توبه قبل از اثبات جرم در جرائم قذف و محاربه
۱۸۱	 مرجع صالح در رسیدگی به جرم توهین و افترا، از طریق تنفی همراه
۱۸۳	 جرم افترا در قوانین و مقررات
۱۸۵	 از قانون مجازات اسلامی
۱۸۷	 فصل پنجم - سب و توهین
۱۸۸	 فصل پانزدهم - هتک حرمت اشخاص
۱۸۸	 فصل بیست و هفتم - افترا از توهین و هتک حرمت
۱۹۰	 از قانون جرائم رایانه‌ای
Error! Bookmark not defined.	 فصل پنجم - هتک حیثیت و نشر اکاذیب
۱۹۱	 منابع و مآخذ

مقدمه

معمولاً رویه عملی دادگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات در جهت تطبیق با مصادیق واقعی تا حدودی با آنچه در کلاس‌های تئوریک دانشگاه‌ها به دانشجویان حقوق آموزش داده می‌شود متفاوت است البته روند آموزشی و طریق ارائه مطالب در کلاس‌های درسی هم به شکلی است که برای طی مراحل تحصیلی صرف مطالعه و پاسخ به سوالات به صورت تئوری و بدون تطبیق با مصادیق عملی کفایت می‌کند. به این ترتیب معمولاً چون امکان انجام کار عملی حین تحصیل در دانشگاه برای دانشجویان این رشته وجود ندارد فارغ التحصیلان وقتی مشغول به کار می‌شوند با کمبود آگاهی و اطلاعات از رویه قضائی و شیوه استدلال و استنباط عملی دادگاه‌ها مواجه هستند؛ لیکن اهمیت آگاهی از رویه قضائی با اشتغال به کار و فعالیت بر هیچ فارغ التحصیل حقوقی پوشیده نیست. برآید تنها منبع آموزش عملی و کالت، قضاوت و به‌طور کلی رشته حقوق، قبل از حضور عملی در دادگاه‌ها و جلسات رسیدگی، رویه‌های قضائی می‌باشد؛ به عبارت دیگر، مطالعه تصمیمات، پرسش و پاسخ‌ها و اختلاف نظرهای کسانی که هر روز به صورت عملی در حال تطبیق قوانین با مصادیق واقعی هستند می‌تواند اطلاعات کاربردی و عملی را در اختیار خوانندگان قرار دهد.

اگرچه فارغ التحصیلان حقوق بیش از سایر رشته‌ها به مطالعه رویه قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی بی‌نیاز از مطالعه و تحقیق و تفحص در این حوزه علمی نمی‌باشد؛ زیرا رویه قضائی در واقع محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه موجب عقب ماندگی و عدم واقعیت حقوق و جامعه حقوقدانان خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هر کدام به طریق خاصی نسبت به جمع‌آوری و انجام بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند که انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظایف فرهنگی خود در تقابل نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به صورت منظم و منحصربه‌فرد با ویژگی‌های مخصوص برای هر دعوا طی یک کتاب جداگانه به صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعوا اقدام نماید لذا در راستای تأمین این هدف، مجموعه‌ای از کتاب‌ها تحت عنوان کلی «دعوا...»

در رویه دادگاه‌ها» که شامل موارد زیر است تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛
۲. آراء اصراری؛
۳. آراء شعب دیوان عالی کشور؛

۴. آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر؛

۵. نشست‌های قضائی؛

۶. نظریه‌های مشورتی؛

۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛

۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوا.

در این مجموعه سعی شده است رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوا به صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلا، حقوقدانان و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان به بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه‌ها (دادگاه بدوی، تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت آراء صادره در موضوع نمونه در قسمت رأی آورده شود و همچنین در سایر موارد؛ مثل آراء وحدت رویه، آراء دیوان عالی کشور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده قرار نگیرد و مراجعه کنندگان عزیز قرار گیرد.

مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛

۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هر کدام از مطالب؛

۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اول مجموعه؛

۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست مطالب؛

۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.

«گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات، آراء و سایر مطالب حقوقی موجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفیدتر شدن مجموعه در چاپ‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان عزیز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هر کدام از موضوعات به صورت (کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی) ما را در برابر کردن مجموعه حاضر یاری فرمایند.

مدیر مسئول انتشارات

یک هزار و سیصد و نود و پنج